

UCHWAŁA Nr XXXII/273/09
Rady Miejskiej w Biskupcu
z dnia 11.08.2009r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Parleza Wielka.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591, zmiany: Dz. U. z 2002 Nr 23, poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806, z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457 z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337 oraz z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173 poz. 1218 z 2008r. Nr 180 poz. 1111) Rada Miejska w Biskupcu uchwala co następuje:

§ 1.

Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Parleza Wielka stanowiący załącznik do niniejszej uchwały. Zadania wpisane w Planie Odnowy Miejscowości Parleza Wielka będą realizowane w latach 2009-2015.

§ 2.

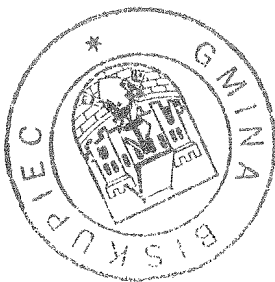
Traci moc Uchwała Nr XXVIII/239/09 Rady Miejskiej w Biskupcu z dnia 18.03.2009r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Wsi Parleza Wielka.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Biskupca.

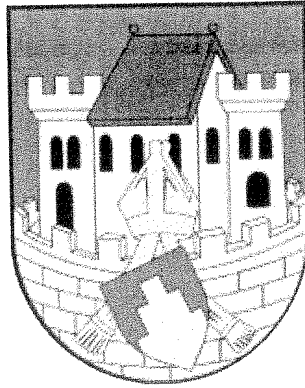
§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

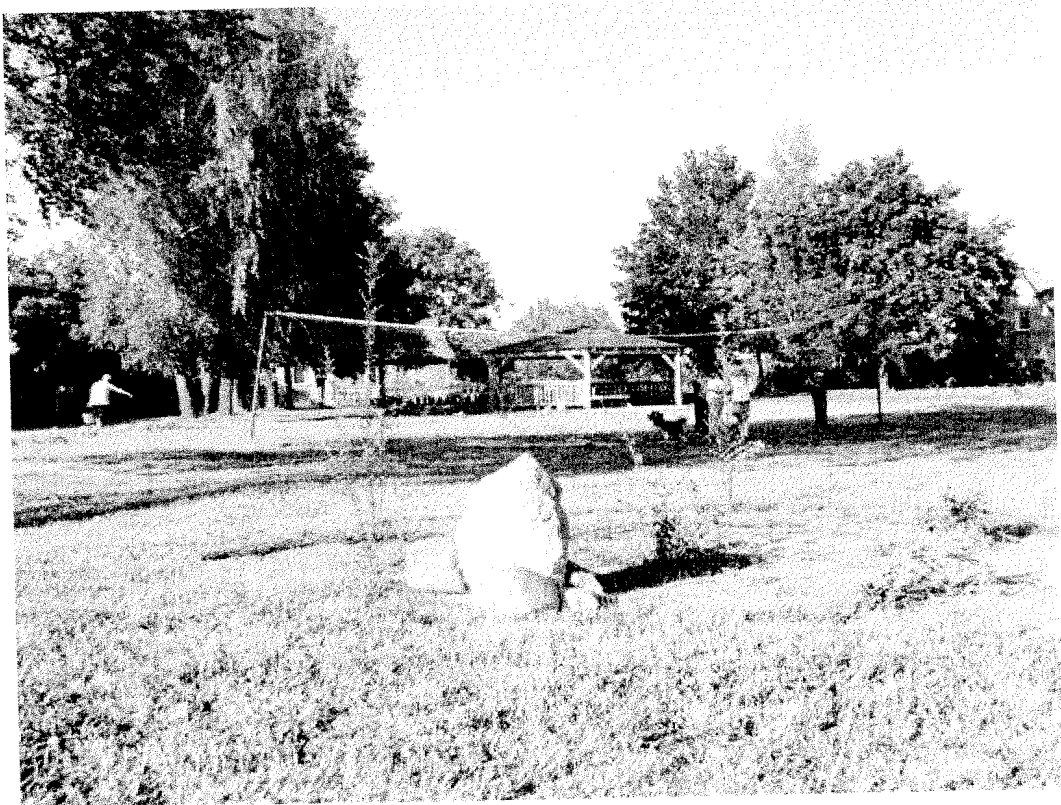
PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ
A. Radkiewicz
mgr Alina Radkiewicz

Załącznik
do uchwały Nr XXXII/273/09
Rady Miejskiej w Biskupcu
z dnia 11.08.2009r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI PARLEZA WIELKA NA LATA 2009-2015

**GMINA BISKUPIEC
POWIAT OLSZTYŃSKI,
WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE**

Parleza Wielka 2009 r.

A.R

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego. Obowiązek opracowania planu wynika z wielu istniejących programów służących wpieraniu obszarów wiejskich i społeczności wiejskiej. Dotyczy to przede wszystkim inwestycji mających poprawić komfort życia lokalnym społecznościom.

Zadania z zakresu odnowy miejscowości nie są wyłącznie powiązane z funduszami unijnymi. Wszelkie fundusze pozabudżetowe są tutaj możliwe do wykorzystania i pożądane. Aby jednak poznać strukturę koniecznych wydatków, trzeba sporządzić dokument o charakterze średnioterminowej prognozy ekonomiczno-finansowej i wystąpić z odpowiednim montażem finansowym budżetu.

Ponieważ zakłada się logiczną konsekwencję konstrukcji Planu Odnowy Miejscowości w ścisłej korelacji z Planem Rozwoju Lokalnego gminy i powiatu, strategią rozwoju województwa i kierunkiem zagospodarowania przestrzennego, dokument ten powinien mieć charakter małej strategii rozwoju miejscowości. Wskazane jest aby w szczególności obejmował analizy zasobów sołectwa, porównania korzystnych i niekorzystnych cech wewnętrznych wsi oraz potencjalnych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, które mogą warunkować przyszłość sołectwa i ich mieszkańców, wizji rozwoju wsi wraz z jej priorytetami i projektami rozwojowymi wraz z elementami montażu finansowego projektów do realizacji. Wymaga to ścisłej współpracy pomiędzy sołectwem i urzędem gminy oraz spójności planów. Dokument „Plan Odnowy Miejscowości Parleza Wielka” ma służyć pełnemu wykorzystaniu istniejącego potencjału i szans rozwojowych, w tym dostępu do środków unijnych i funduszy rządowych.

Celem nadrzędnym, który przyświeca wizji dalszego rozwoju Parlezy Wielkiej jest zrównoważony, wielofunkcyjny rozwój tej miejscowości, zapewniający trwałość struktur społecznych, gospodarczych i kulturowych. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich takich jak miejscowość Parleza Wielka wiąże się z koncepcją wielofunkcyjności, polegającą na promowaniu rozwoju funkcji pozarolniczych obszarów wiejskich, kształtowaniem warunków różnorodnej działalności ekonomicznej, utrzymaniem wartości krajobrazowych i przyrodniczych, zachowaniem tradycji i dziedzictwa kulturowego, rozwojem funkcji społecznych i kulturalnych oraz rozwojem infrastruktury społecznej i technicznej. Zrównoważony rozwój zwiększyć ma atrakcyjność Parlezy Wielkiej, jako miejsca życia i pracy, przyczynić się do redukcji bezrobocia oraz wpływać na kształtowanie produkcji rolnej zgodnej z wymogami ochrony środowiska i zachowania krajobrazu.

Kierowanie się niniejszym Planem pozwoli na koncentrację środków na działaniach priorytetowych, zmierzających do jasno określonego celu. Umożliwi postępowanie zgodnie z określonym harmonogramem i przyjętą hierarchią zadań. Plan ten ma służyć koncentracji środków i efektywności ich wykorzystania. Będzie też jasną deklaracją mieszkańców Parlezy Wielkiej w stosunku do władz gminy Biskupiec i instytucji udzielających wsparcia ze środków Unii Europejskiej i funduszy krajowych, w której mieszkańcy swoimi głosami zdecydują o kierunkach rozwoju swojej miejscowości i realizacji swoich życiowych potrzeb.

Plan odnowy miejscowości Parleza Wielka powstał przy dużym zaangażowaniu mieszkańców tej miejscowości, a zwłaszcza Sołtysa i Rady Sołeckiej, a także wsparciu Burmistrza oraz Urzędu Miejskiego w Biskupcu.

Podstawą opracowania Planu Odnowy Miejscowości Parleza Wielka była „Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i gminy Biskupiec”, „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Biskupiec”.

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
Spis treści	3
I. ANALIZA ZASOBÓW SOŁECTWA	4
1. Prezentacja miejscowości	5
2. Rys historyczny	8
3. Środowisko przyrodnicze.....	8
4.Środowisko kulturowe	9
5. Rolnictwo i gospodarka	9
6. Jaka jest miejscowość Parleza Wielka.....	10
II. ANALIZA SWOT	11
III. WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI – JAKA MA BYĆ MIEJSCOWOŚĆ PARLEZA WIELKA	12
IV. ARKUSZ PLANOWANIA – OPIS PLANOWANYCH DO REALIZACJI ZADAŃ.....	14
1. Charakterystyka projektów	15
2. Szacunkowy koszt i harmonogram planowanych przedsięwzięć.....	17
V. HARMONOGRAM WDRAŻANIA PLANU I ZARZĄDZANIE	18

I. ANALIZA ZASOBÓW SOŁECTWA

Analizę zasobów sołectwa Parlezy Wielkiej (z miejscowościami Parleza Mała, Parleza Wielka) przeprowadzono na podstawie danych statystycznych oraz informacji zgromadzonych od mieszkańców Parlezy Wielkiej.

Zasoby sołectwa to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane dla rozwoju miejscowości, w działaniach na rzecz jego odnowy.

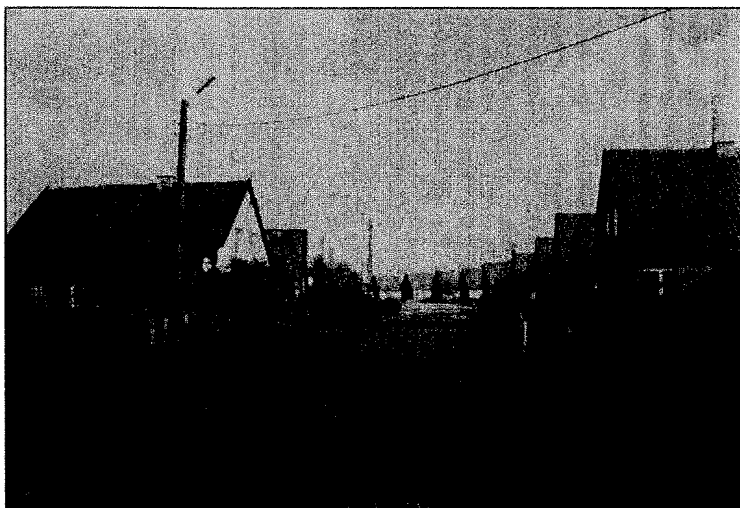
Rodzaj zasobu	Znaczenie		
	obojętne	małe	duże
Środowisko przyrodnicze			
walory krajobrazu			x
walory przyrodnicze			x
wody powierzchniowe (cieki, stawy, rzeki)		x	
gleby		x	
kopaliny	x		
Środowisko kulturowe			
walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			x
walory zagospodarowania przestrzennego			x
zabytki			x
zespoły artystyczne	x		
Dziedzictwo religijne i historyczne			
miejsca, osoby i przedmioty kultu			x
święta, odpusty, pielgrzymki			x
tradycje, obrzędy, gwara		x	
legendy, podania i fakty historyczne			x
ważne postacie historyczne	x		
specyficzne nazwy		x	
Obiekty, tereny, infrastruktura			
działki pod zabudowę mieszkalną			x
działki pod domy letniskowe			x
działki pod zakłady usługowe i przemysł, pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemyśle		x	
tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (spichlerze, kuźnie, młyny)			x
place i miejsca publicznych spotkań			x
miejsca sportu i rekreacji			x

zwodociągowanie wsi			x
skanalizowanie wsi			x
Gospodarka, rolnictwo			
specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)		x	
znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe			x
możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne		x	
przetwórstwo rolno-spożywcze			x
grupy producenckie i organizacje rolnicze		x	
rzemiosło artystyczne			x
Sąsiedzi i przyjezdni			
korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto)			x
ruch tranzytowy w związku ze szlakiem komunikacyjnym			x
przyjezdni stali i sezonowi			x
Instytucje			
placówki opieki społecznej		x	
szkoły		x	
świątelnia wiejska			x
dom kultury		x	
biblioteka wiejska			x
Ludzie organizacje społeczne			
OSP		x	
Koło Gospodyń Wiejskich		x	
stowarzyszenia			x
darczyńcy i sponsorzy			x
kluby sportowe			x

1. PREZENTACJA MIEJSCOWOŚCI

Parleza Wielka jest wsią położoną w gminie Biskupiec, w centralnej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie olsztyńskim.

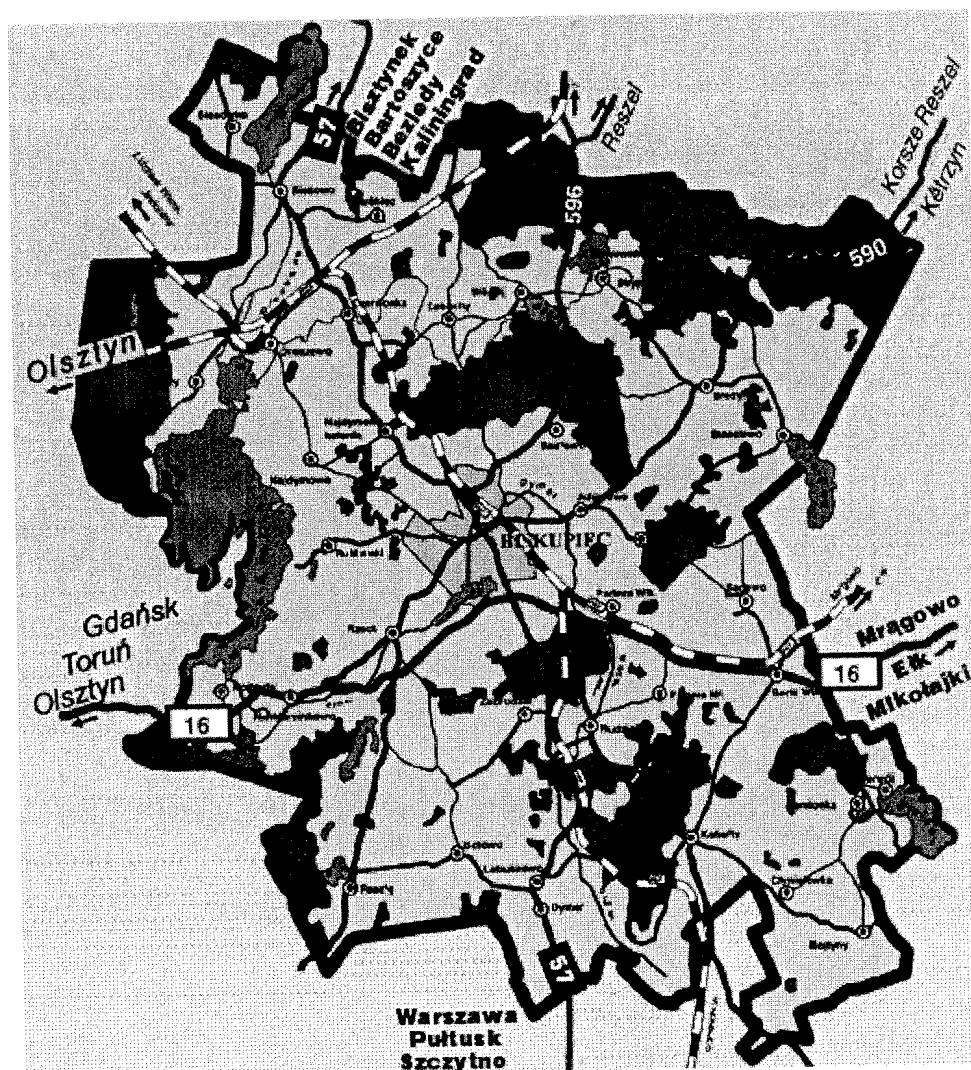
Wieś zachowała dawny układ przestrzenny zgodny z otaczającym krajobrazem, niezmałony współczesną zabudową. Jest to osiedle, które powstało na początku lat 30-tych XX w. jako zaplecze mieszkalne

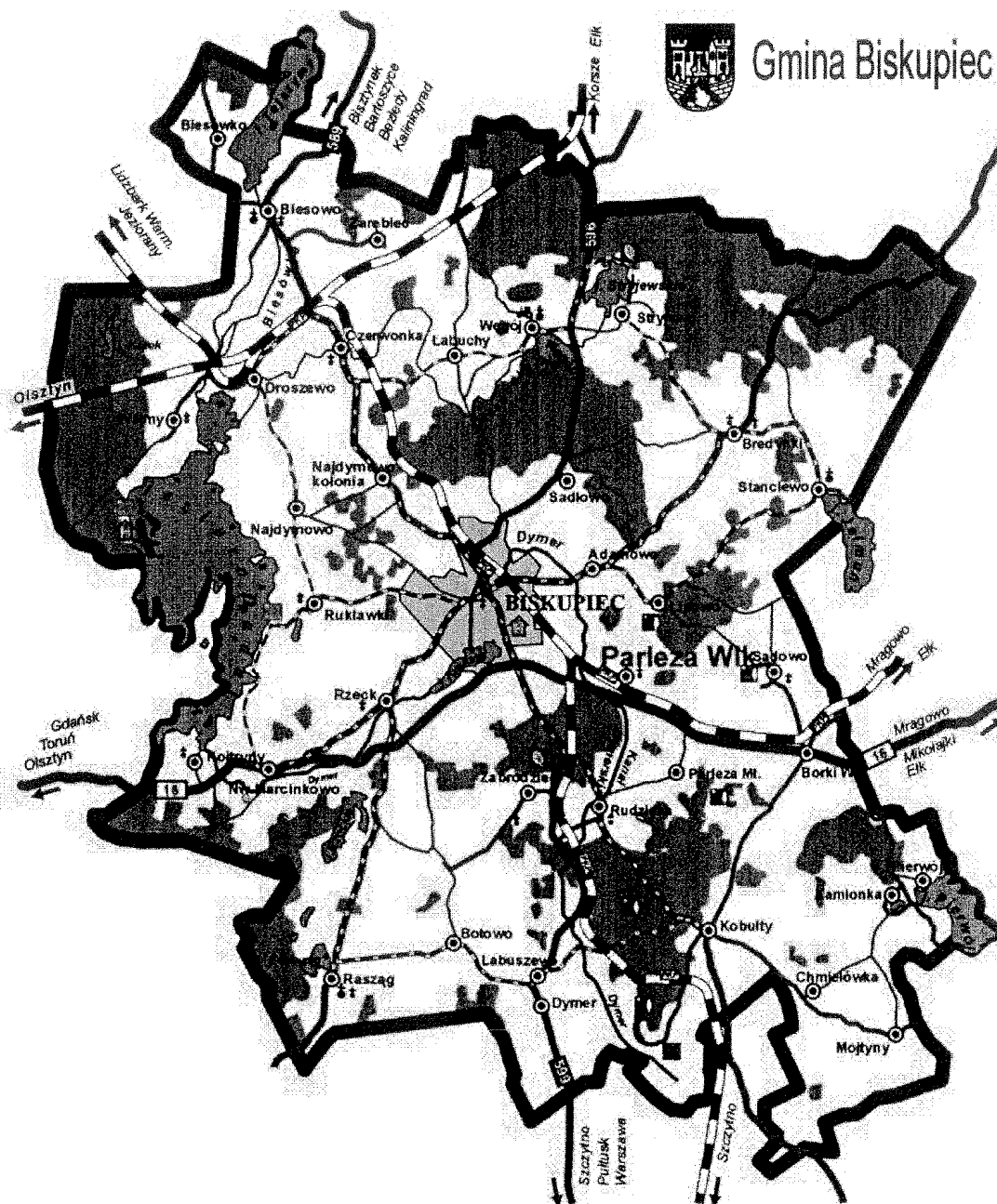

dla pracowników wzniesionej nieopodal cegielni.

Układ przestrzenny i architektura osiedla przystają do schematu taniego, ale funkcjonalnego przemysłanego budownictwa. Domy o architekturze niemal bliźniaczej, tworzące symetryczny ciąg powtarzanych budynków, otaczają owalny plac, z którego krańców wychodzą dwie drogi: jedna łączy miejscowość z główną szosą i pobliską stacją kolejową, druga osadzona drzewami, wiedzie do pobliskiej cegielni. Po jednej stronie placu wznoszą się domy ustawione do drogi szczytami, po drugiej kalenicami. Domy ustawione szczytami zwrócone są do siebie wejściami, natomiast narożne okna kuchni tworzą lustrzane odbicia. Osada tonie w zieleni ogrodów, co stanowi ważny element kształtowania przestrzeni.

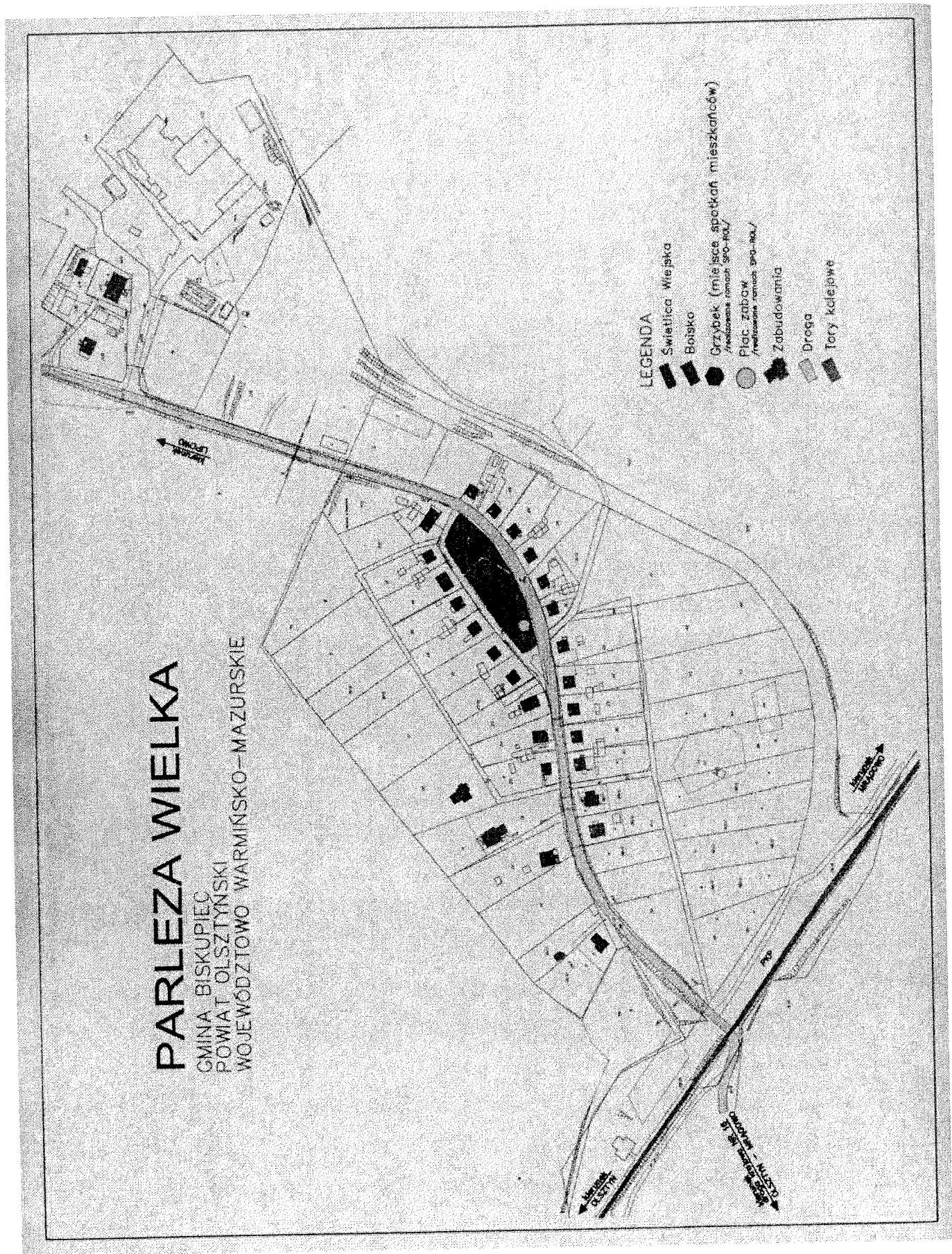
Lokalizacja Miasta Biskupiec w układzie powiatowym

Lokalizacja Parlezy Wielkiej w Gminie Biskupiec

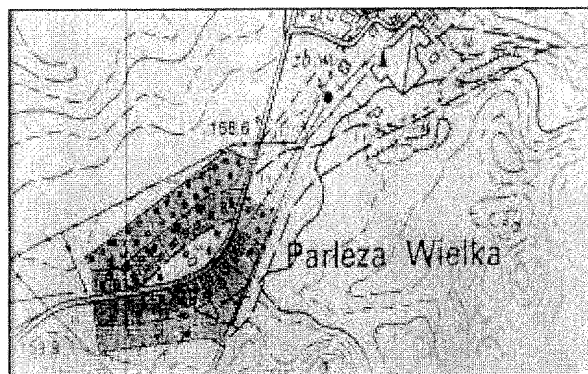

2. RYS HISTORYCZNY

Parleza Wielka powstała na początku lat 30-tych XX w. Jako zaplecze mieszkalne dla wzniesionej obok cegielni, korzystającej ze znajdujących się w tej okolicy naturalnych złóż piasku i gliny. To niewielkie osiedle, przypominające raczej kolonie domów wznoszonych powszechnie w miastach niemieckich w latach 30 – tych XX wieku. Zaplanowane zostało w sposób przemysłowy zgodnie z obowiązującymi wówczas tendencjami.

Pod koniec wojny kilka domów zostało spalonych przez Rosjan. Zostały odbudowane w swojej pierwotnej formie z zachowaniem tradycyjnego ceramicznego pokrycia dwuspadowego dachu i oryginalną kompozycją elewacji. W 1930 r. na terenie obecnej Parlezy powstała cegielnia „parlice”.

Po jej uruchomieniu w okolicy zaczęła osiedlać się ludność, pracująca w tym zakładzie. I właśnie ta cegielnia doprowadziła do powstania wsi „Parleza Wielka”. Od samego początku, zakład skupiony był na nowoczesnych udogodnieniach. Zakład był największą cegielnią w województwie Olsztyńskim. Cegielnia produkowała: cegły, dachówki, kratówkę, dziurawkę, sączki wielogatunkowe, gąsiory, pustaki, akermiany. Przy produkcji ubocznej powstały: Kręgi do wody różnych rozmiarów, betony tzw. kafle chodnikowe. Zakład posiadał bocznice kolejową, którą dowoził węgiel, a wywoził produkty.

3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Ukształtowanie terenu jest polodowcowe, przez co na terenie Parlezy Wielkiej znajduje się pas wzniesień. W 1999r. na mocy rozporządzenia wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, teren tych wzniesień zaliczany został do „użytków ekologicznych” zajmuje powierzchnię 244,54 ha. Użytek stanowi wyjątkowo ciekawy pod względem geomorfologicznym i przyrodniczym obszar wzgórz, morenowych. Obszar ten, widoczny z szosy Mrągowo-Olsztyn, stanowi niezwykle istotną wartość krajobrazowo-turystyczną regionu. O jego walorach krajobrazowych decyduje bogata rzeźba polodowcowa z ciągami wzgórz moreny czołowej pociętymi licznymi zagłębieniami terenowymi o urozmaiconej sieci hydrograficznej. Malowniczy krajobraz tworzy mozaika łąk, pastwisk, nieużytków i lasów z bogatą roślinnością kserotermiczną oraz roślinność bagienna zajmująca między morenowe

obniżenia. Znacznie zróżnicowane siedliska i zespoły roślinne są ostoją wielu rzadkich gatunków ptaków oraz wpływa na bogactwo świata owadów. Użytek ekologiczny "Parleskie Wzgórza" stanowi zamienne zlotowisko żurawi. We wsi znajdują się złoża zastoiskowe iłu i mułku.

4. ŚRODOWISKO KULTUROWE

Poniższe obiekty wpisane są do rejestru zabytków

- Dom mieszkalny nr 1 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 4 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 5 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 6 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 7 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 8 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 10/11 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 12 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 13 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 14 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 15 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 16 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 17 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 18 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 19 (2 ćw. XX w.)
- Dom mieszkalny nr 23 (2 ćw. XX w.)
- Cegielnia budynek główny (2 ćw. XX w.)
- Cegielnia budynek mieszkalny nr 26 (2 ćw. XX w.)
- Cegielnia, budynek biurowy (2 ćw. XX w.)
- Cegielnia budynek mieszkalny (2 ćw. XX w.)
- Stacja kolejowa (lata 50-te XX w.)

5. ROLNICTWO I GOSPODARKA

Parleza Wielka obecnie liczy 170 mieszkańców, mieszkających w 26 domkach. Każdy dom zaopatrzone jest w bieżącą wodę. Źródłem utrzymania mieszkańców jest praca w sferze produkcyjno-usługowej, emerytury, renty, zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki z pomocy społecznej. Na terenie wsi funkcjonuje sklep. Działający na terenie wsi sołtys i Rada Sołecka

pełnią rolę organizacji społecznej. Działalność tej organizacji skupia się wokół pielęgnowania różnych tradycji. Organizowane są liczne imprezy okolicznościowe i sportowe integrujące społeczność wiejską.

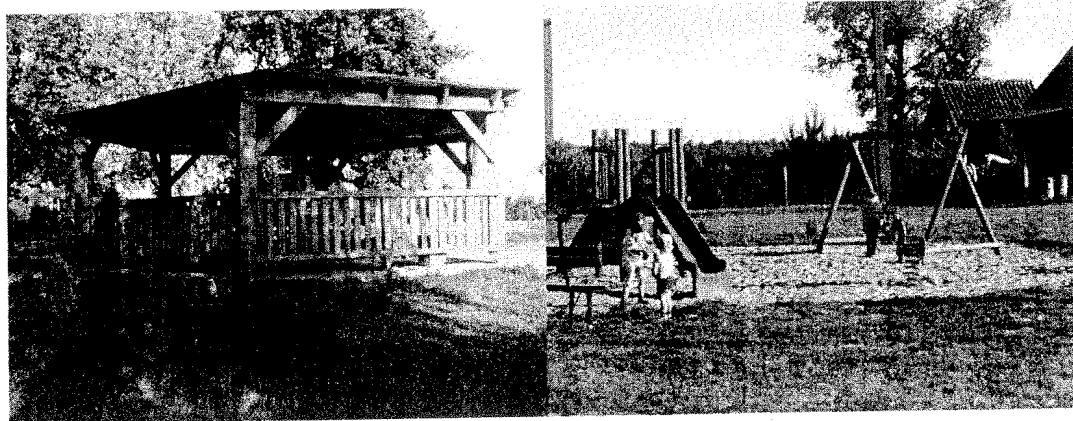
Dużą uwagę poświęca się dzieciom i to dla nich organizuje się :

- obchody Dnia Dziecka;
- zabawy choinkowe z konkursami i świątecznymi paczkami;
- organizowanie gier i zabaw w okresie ferii zimowych i wakacji.

Wszystkie imprezy dla dzieci organizowane są przy dużym udziale finansowym sołectwa, rodziców i darczyńców.

6. JAKA JEST MIEJSCOWOŚĆ PARLEZA WIELKA?

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI	
Co ją wyróżnia?	szlak rowerowy, wieś otwarta, przyjazna, otoczona lasami, zapewniająca wypoczynek;
Jakie pełni funkcje?	mieszkaniowa
Kim są mieszkańcy?	w większości to ludność miejscowa, sporadycznie napływowa; brak pracy, konieczność wyjazdu ze wsi;
Co daje utrzymanie?	praca w sferze produkcyjno – usługowej poza wsią; emerytury, renty, pomoc społeczna, zasiłki dla bezrobotnych;
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	Rada Sołecka;
W jaki sposób rozwiązują problemy?	zebrania wiejskie, indywidualne interwencje u władz gminy;
Jaki wygląda wieś?	wieś o zabudowie osadniczej;
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	czyste środowisko, brak zanieczyszczeń, w pobliżu wsi liczne tereny zielone;
Jakie są powiązania komunikacyjne?	dobre połączenia komunikacyjne z okolicznymi miejscowościami, jest wiata przystankowa, telefonia stacjonarna, Internet, ścieżka rowerowa;
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	dostęp do ścieżki rowerowej, korzystają ze świetlicy wiejskiej;

II. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI (ANLIZA SWOT)

Przeprowadzenie analizy zasobów jest niezbędne do prawidłowej oceny sytuacji. Na jej podstawie opracowano korzystne i niekorzystne cechy wewnętrzne sołectwa, jak i potencjalne szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i jego mieszkańców.

Poniżej zamieszczono podsumowanie sytuacji rozwojowej miejscowości Parleza Wielka.

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
• przeważająca liczba mieszkańców wsi to osoby młode chętne do działania i poprawy stanu życia na wsi; • ogromna motywacja i chęć do działania wszystkich mieszkańców wsi; • posiadanie świetlicy wiejskiej; • piękny krajobraz-użytek ekologiczny „Parleskie Wzgórza”; • infrastruktura: wodociąg, zasięg telefonii komórkowej, telefonia stacjonarna; • zwarta zabudowa wsi jest sprawdzoną gwarancją szybkiego przekazywania wszelkich ogłoszeń i gwarantuje szybką ich realizację; • bliska odległość do Biskupca i drogi krajowej 16; • nowe miejsca pracy (wytwórnia mas bitumicznych STRABAG);	• konieczność wykonania remontu świetlicy wiejskiej, brak wyposażenia w podstawowe sprzęty edukacyjne dla dzieci i młodzieży; • brak kanalizacji; • bezrobocie; • brak miejsc do uprawiania sportu; • brak bazy turystycznej; • nie rozwinięta agroturystyka; • nieuregulowana gospodarka ściekami; • brak przedszkola, szkoły, kościoła;
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
• remont świetlicy wiejskiej połączony z doposażeniem szansą na organizację czasu wolnego dla młodzieży i dzieci, a także dorosłych mieszkańców wsi;	• niski poziom dofinansowania świetlicy wiejskiej; • brak rozwoju życia kulturowego i społecznego;

• budowa boiska sportowego do gry w piłkę nożną i siatkową i budowa placu zabaw; • możliwość organizacji wszelkich spotkań kulturalnych i sportowych, umacniających więzi sąsiedzkie i tradycyjne; • stworzenie miejsca ogólnodostępnego dla wszystkich mieszkańców, miejsca gdzie rodzić się będą nowe pomysły na rozwój wsi; • szansa na promocję wsi; • projektowana sieć kanalizacji sanitarnej; • ożywienie życia duchowego i kulturalnego;	• możliwa migracja młodzieży w skutek braku perspektyw i szans rozwoju; • ubożenie społeczeństwa; • słaby wzrost gospodarczy w skali kraju;

III. WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI – JAKA MA BYĆ PARLEZA WIELKA?

WIZJA STANU DOCELOWEGO	
Co ma ją wyróżniać?	rozwój produkcji i usług, zagospodarowana i wyposażona świetlica wiejska, zagospodarowanie terenu przy świetlicy (plac zabaw dla dzieci, grzybek, zieleń);
Jakie ma pełnić funkcje?	mieszkaniowe, kulturalne, usługowo - produkcyjne,
Kim mają być mieszkańcy?	zintegrowani mieszkańcy wsi, podnoszący swoje kwalifikacje, zaangażowani w życie wsi, podniesiony poziom wykształcenia, aktywna młodzież;
Co ma dać utrzymanie?	praca w sferze produkcyjno – usługowej, we wsi i poza wsią, działalność gospodarcza;
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	integracja organizacji działających we wsi, rozszerzenie aktywności wśród mieszkańców;
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	okresowe spotkania i zebrania wiejskie, spotkania z władzami gminy, współpraca z sąsiednimi miejscowościami, zwiększenie przepływu informacji między mieszkańcami;
Jak ma wyglądać wieś?	estetycznie zagospodarowane posesje, segregacja odpadów i utrzymanie w czystości wsi, remont budynków, założenie skwerów zieleni, uregulowana gospodarka wodno - ściekowa;
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	czyste i przyjazne środowisko dla ludzi i przyrody, wykorzystanie naturalnych walorów przyrodniczych;
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	zwiększenie połączeń autobusów PKS, modernizacja i remonty dróg, budowa chodników;
Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	zajęcia w świetlicy wiejskiej, plac zabaw; udział w imprezach folklorystycznych, stworzenie kawiarenki internetowej,

	zorganizowane zajęcia w świetlicy wiejskiej

Dlaczego chcemy odnowy miejscowości?

- nasza wieś ma wszelkie szanse rozwojowe,
- chętnie powitamy nowych mieszkańców,
- chcemy żyć w pięknym estetycznym otoczeniu i poprawić warunki codziennego życia,
- chcemy zapewnić dobre warunki życia dla młodych,
- chcemy skorzystać z okazji sfinansowania naszych marzeń np. poprzez pomoc unijną

Parleza Wielka będzie:

- wsią **nowoczesną, bezpieczną i wygodną** – z kanalizacją, dobrymi drogami, chodnikami, oświetlonymi ulicami, z dobrymi telekomunikacyjnymi łączami (bardziej dostępny internet), z wieloma nowymi domami,
- **zadbane, porządne, czyste**, z estetycznymi domami, pięknymi ogrodami, dobrze zagospodarowanym terenem wokół świetlicy - centrum naszego społecznego życia,
- dawało **szansę na wypoczynek, sport i rekreację** dla dzieci i młodzieży (plac zabaw dla dzieci, boiska, miejsce wypoczynku dla całej wsi),
- wsią **zintegrowaną, z aktywną i nowoczesną społecznością** (zadbamy o wysoką świadomość ekologiczną, będziemy jak dotąd organizować wspólne zabawy, festyny, zadbamy ażeby każdy mieszkaniec czuł się ważnym członkiem naszej społeczności),
- wsią **dbającą o zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowych**, zachowującą kameralną, przyjazną skalę urbanistyczną, eksponującą otaczający naturalny krajobraz.

PARLEZA WIELKA:

**WIEŚ ATRAKCYJNA, WYGODNA I BEZPIECZNA
Z ROZWINIĘTĄ INFRASTRUKTURĄ TECHNICZNĄ, DĄŻĄCA
DO POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA JEJ MIESZKAŃCÓW.
WIEŚ NOWOCZESNA, Z TRADYCJAMI I OBYCZAJAMI
LUDOWYMI, OTWARTA NA ŚWIAT.**

IV. ARKUSZ PLANOWANIA

Arkusz planowania zawiera układ wyznaczonych przez społeczność priorytetów rozwojowych, celów, oraz konkretnych projektów. Poszczególne priorytety i projekty zgodne są z ustaloną wizją rozwoju miejscowości Parleza Wielka.

PRIORYTET	CEL	PROJEKT
I. Świetlica wiejska ogniwem integracji	1. Remont świetlicy wiejskiej	1.1 Prace remontowe
		1.2 Wyposażenie świetlicy
	2. Utworzenie mini kawiarenki internetowej	2.1 Zakup komputera i innego niezbędnego sprzętu
		2.2 Podłączenie internetu
		2.3 Zorganizowanie nauki obsługi komputera oraz korzystania z internetu
	3. Zorganizowanie zajęć w świetlicy	3.1 Opracowanie grafiku zajęć
		3.2 Zatrudnienie osoby prowadzącej/nadzorującej zajęcia w świetlicy
	4. Organizacja imprez, spotkań na terenie świetlicy	4.1 Świetlica siedzibą spotkań Rady Sołeckiej, organizacji sportowych i innych
		4.2 Organizacja imprez okolicznościowych (Andrzejki, Mikołajki i inne)
II. Utworzenie boiska sportowego i do gry w siatkę	1. Stworzenie miejsca dla dzieci i młodzieży do uprawiania sportu	1.1 Prace organizacyjne i wykonawcze
III. Poprawa estetyki wsi	1. Budowa chodników, przebudowa dróg i oświetlenia drogowego	1.1 Poszerzenie jezdni i położenie nowej nawierzchni
		1.2 Poprawa stanu istniejących chodników, budowa nowych
		1.3 Utwardzenie dróg gruntowych
		1.4 Doświetlenie miejscowości
IV. Zachowanie dziedzictwa kulturowego	1. Kultywowanie tradycji społeczności lokalnej	1.1 Organizacja imprez integracyjnych w tym także z innymi sołectwami
		1.2 Oznakowanie atrakcji turystycznych

		1.3 Promocja miejscowości

1. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTÓW

Priorytet I. Świetlica wiejska ogniwem integracji

Ważnym celem dla społeczności lokalnej jest zapewnienie dzieciom i młodzieży, jak również i ich rodzinom warunków do wspólnego i efektywnego spędzania czasu. Jest to ważne dla rozwoju fizycznego jak też emocjonalnego. Jednym z poważnych problemów mieszkańców miejscowości Parleza Wielka jest fakt braku swoistego centrum, gdzie mogliby się wspólnie spotykać, rozwijać swoje zainteresowania, rozwiązywać problemy, realizować się kulturalnie i sportowo. Brak takiego miejsca sprawia, że trudniej utrzymać wysoki stopień integracji mieszkańców, praktycznie niemożliwe jest też tworzenie lokalnych organizacji, wspólne obchodzenie różnego rodzaju świąt. Dlatego odnowienie centrum miejscowości, czyli remont świetlicy wiejskiej oraz jej wyposażenie pozwoli stworzyć miejsce kluczowe dla integracji społeczności oraz rozwoju miejscowości, zarówno dla dorosłych jak i dla dzieci.

Cel 1: Remont świetlicy wiejskiej oraz wyposażenie świetlicy

1.1 Prace remontowe:

Świetlica w Parlezie Wielkiej wymaga remontu, odnowienia budynku zewnątrz i wewnątrz. Główne prace remontowe obejmowały będą: wykonanie dodatkowego ogrzewania budynku, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie izolacji termicznej budynku i odnowienie elewacji, odnowienie pomieszczeń wewnątrz budynku: szpachlowanie i pomalowanie ścian i sufitów, wymiana podłóg, nadbudowa polegająca na wykonaniu dachu dwuspadowego oraz budowa schodów na poddasze oraz inne prace remontowe wynikające z analizy stanu technicznego. Dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych powoduje konieczność wykonania W.C. (węzeł sanitarny). Pomieszczenie to uzyska się poprzez zmianę aranżacji pomieszczeń w budynku. Terenu przed budynkiem świetlicy ma zostać utwardzony (zagospodarowany zielenią). Remont świetlicy wiejskiej pozwoli stworzyć miejsce newralgiczne dla integracji społeczności oraz przyczyni się do rozwoju miejscowości.

1.2 Wyposażenie świetlicy:

Planowane jest wyposażenie świetlicy w stoliki, krzesła, tablice, pomoce dydaktyczne oraz zakup sprzętu grającego.

Cel 2: Utworzenie mini kawiarenki internetowej

Planowany jest zakup komputera oraz innego sprzętu niezbędnego (2.1) do utworzenie mini kawiarenki, gdyż potrzebą młodzieży oraz dorosłych jest stworzenie miejsca gdzie będą mogli się spotykać i korzystać z podłączonego Internetu (2.2). Zaplanowano również zorganizowanie nauki obsługi komputera oraz korzystania z Internetu. (2.3)

Cel 3: Zorganizowanie zajęć w świetlicy oraz organizacja imprez i spotkań na terenie świetlicy w tym integracja z innymi sołectwami

W wyremontowanej świetlicy planowane jest zatrudnienie osoby prowadzącej /nadzorującej zajęcia w świetlicy (3.2) oraz opracowanie grafiku zajęć (3.1).

Cel 4: Organizacja imprez i spotkań na terenie świetlicy.

Świetlica wiejska ma być również siedzibą spotkań Rady Sołeckiej, organizacji sportowych i innych (4.1) oraz miejscem przeprowadzania szkoleń, konferencji. Mieszkańcy miejscowości dążą do organizowania imprez okolicznościowych (4.2) (Andrzejek, Mikołajek i innych) oraz konkursów związanych z miejscowością.

Priorytet II Utworzenie boiska sportowego i do gry w siatkę

Cel 1. Stworzenie miejsca dla dzieci i młodzieży do uprawiania sportu

Obecnie w Parlezie Wielkiej nie ma wyodrębnionego miejsca, w których dorośli, młodzież i dzieci mogłyby aktywnie spędzać czas. Stworzenie takiego miejsca (boiska sportowego do gry w piłkę nożną oraz do gry w siatkę) umożliwi aktywne spędzenie wolnego czasu, integrację społeczną, uczyni ją atrakcyjnie turystyczną, z których będą korzystały mieszkańcy miejscowości, sąsiednie miejscowości oraz turyści.

1.1 Prace organizacyjne i wykonawcze obejmowały by wyznaczenie działki pod boisko, następnie oczyszczenie i wyrównanie terenu, zakup trawy i jej posianie, budowa bramek i zakup siatek, zakup materiałów na ogrodzenie i jego budowa. Zaplanowano również zagospodarowanie terenu wokół boiska: zakup ławeczek, koszu na śmieci oraz zakup krzewów do nasadzenia klombów.

Priorytet III Poprawa estetyki miejscowości

Cel 1. Budowa chodników, przebudowa dróg i oświetlenia drogowego

1.1 Poszerzenie jezdni i położenie nowej nawierzchni.

Inwestycja ma na celu poprawę bezpieczeństwa komunikacyjnego oraz poprawę warunków przejazdu do sąsiednich miejscowości poprzez poszerzenie jezdni i położenie nowej nawierzchni, utwardzenie dróg gruntowych, poprawę stanu istniejących chodników oraz budowę nowych oraz doświetlenie miejscowości. Budowa chodnika ma poprawić

bezpieczeństwo ruchu pieszego (dotąd ruch pieszego odbywa się pobocznymi po obydwu stronach jezdni) w zakresie poruszania się miejscowej ludności w obrębie istniejącej drogi.

Priorytet IV. Zachowanie dziedzictwa kulturowego

Cel 1. Kultywowanie tradycji społeczności lokalnej

Mieszkańcy Parlezy Wielkiej widzą szanse swojego rozwoju w rozwijaniu funkcji turystycznej obszaru, poprawie wizerunku miejscowości, działaniach mających na celu zachowanie walorów krajobrazowych i maksymalnym wykorzystaniu korzystnego położenia. Na pierwszym miejscu stawiają zadbanie o środowisko naturalne, o ogólny wygląd miejscowości, ale przede wszystkim zadbanie o odpowiedni poziom oferty kulturalnej zarówno dla mieszkańców jak również dla osób przyjezdnych. Celem jest więc podjęcie takich działań, które przyczynią się do stworzenia oferty kulturalnej, która będzie urozmaicała czas turystom podczas odpoczynku oraz mieszkańcom miejscowości i okolic.

1.1 Organizacja imprez integracyjnych w tym także z innymi sołectwami

Mieszkańcy miejscowości dążą do zorganizowania imprez plenerowych (okolicznościowych), dlatego też poszukują sponsorów aby przeprowadzać konkursy związane z miejscowością, pikniki i festyny ludowe, święta miejscowości oraz zorganizowania imprezy cyklicznej charakteryzującej wieś. Podstawą zorganizowania imprez jest wytypowanie komitetu organizacyjnego, który zajmie się całą organizacją i stworzeniem „kalendarza imprez” przedstawiającego czas i miejsce planowanych imprez. Wielu mieszkańców ma swoje pasje, efekty swojej pracy chcą prezentować na wystawie rękodzieła, która ma stać się wydarzeniem integrującym wieś z innymi sołectwami.

1.2 Oznakowanie atrakcji turystycznych

Mieszkańcy chcą uczynić swoją wieś atrakcyjną, poprzez oznakowanie atrakcji turystycznych znajdujących się w miejscowości, wyznaczenie atrakcyjnych obiektów, miejsc wypoczynku, rekreacji, zabawy poprzez oznakowanie jednolitymi znakami.

1.3 Promocja miejscowości

Mieszkańcy dążą do wypromowania swojej miejscowości poprzez założenie kroniki miejscowości oraz założenie strony internetowej, gdzie będą zamieszczane aktualności i planowane wydarzenia w miejscowości. Planowane jest zorganizowanie konkursu na najpiękniejszą zagrodę oraz na mieszkańca roku.

2. SZACUNKOWY KOSZT I HARMONOGRAM PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ

Plan Odnowy Miejscowości Parleza Wielka obejmuje planowane zadania inwestycyjne przewidziane do realizacji w latach 2009-2015.

Źródłami finansowania Planu Odnowy Miejscowości Parlezy Wielkiej będą:

- środki w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
- środki własne Gminy,
- inne zewnętrzne źródła Finansowania

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa zadania</i>	<i>Planowany harmonogram realizacji zadania</i>	<i>Szacunkowy koszt realizacji zadania w zł.</i>	<i>Źródła pozyskania środków</i>
1.	Remont świetlicy wiejskiej	2009-2010	210 000	PROW, Budżet Gminy
2.	Budowa chodników	2011-2012	300 000	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
3.	Przebudowa dróg	2010-2013	500 000	Starostwo Powiatowe, Budżet Gminy
4.	Oświetlenie drogowe	2014-2015	50 000	Budżet Gminy
5.	Wypożyczenie świetlicy	2011	7 000	Budżet Gminy
6.	Utworzenie mini kawiarenki	2013	6 000	Budżet Gminy
7.	Zorganizowanie zajęć w świetlicy	2012	4 000	Budżet Gminy
8.	Organizacja imprez i spotkań na terenie świetlicy w tym integracja z innymi sołectwami	2011-2015	5 000/rok	Budżet Gminy
9.	Stworzenie miejsca dla dzieci i młodzieży do uprawiania sportu	2013-2014	20 000	Budżet Gminy
10.	Organizacja imprez integrujących sołectwo	2010-2015	3 000/rok	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
11.	Oznakowanie atrakcji	2010	1 000	Budżet Gminy

	turystycznych			
12.	Promocja miejscowości	2009-2015	1 000/rok	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne

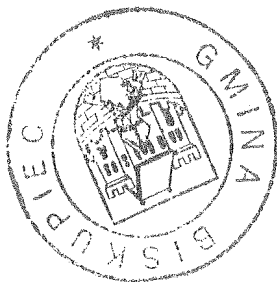
V. HARMONOGRAM WDRAŻANIA PLANU I ZARZĄDZANIE

Harmonogram wdrażania wyznacza priorytety dotyczące działań w krótszej i dłuższej perspektywie. Harmonogram został uzupełniony o arkusz planu krótkoterminowego, w którym mieszkańcy wsi dokonują wyboru najbardziej pożądaných projektów, kierując się jednocześnie możliwościami finansowymi oraz zdolnościami organizacyjnymi.

Realizacja większości elementów planu będzie odbywać się z udziałem władz gminnych.

ARKUSZ PLANU KRÓTKOTERMINOWEGO

Pytania dotyczące projektu	Propozycje projektów	Czy nas na to stać?		Hierarchia
		organizacyjnie	finansowo	
Co nas najbardziej zintegruje?	Wspólna praca na rzecz wsi	tak	tak	2
Na czym nam najbardziej zależy?	Remont świetlicy wiejskiej i utworzenie boiska sportowego	tak	nie	1
	Modernizacja i remont dróg	nie	nie	3
Co nam najbardziej przeszkadza?	Brak świetlicy i boiska sportowego	tak	nie	1
	Stan dróg dojazdowych	nie	nie	3
Co najbardziej zmieni nasze życie?	Rozwój wsi	tak	nie	1
	Zintegrowanie mieszkańców	tak		2
Co osiągniemy najłatwiej?	Mobilizacja do pracy na rzecz miejscowości	tak		2
	Pomysły dotyczące poprawy wizerunku wsi	tak		2

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ
A. Radziszewska
mgr Alina Radziszewska